

Pesmi

Miguel
Hernández

PRVA PESEM

Polje se je umaknilo,
ko je videlo podivjati človeka,
vsega jezljivega.

Kakšen prepad se odpre
med oljko in človekom!

Žival, ki poje:
žival, ki lahko
joka in poganja korenine,
se je spomnila svojih kremljev.

Kremljev, ki so bili prikriti
v nežnosti in rožah,
in so se zdaj razkrili
v vsej svoji krutosti.

Presketajo v mojih rokah.
Ogiblji se jih, sin.
Pripravljen sem zagrebsti jih
v tvojo nežno kožo.

Vrnil sem se k tigru.
Umakni se, da te ne raztrgam.

Danes je ljubezen smrt
in človek preži na človeka.

18. JULIJ 1936— Kri je, ne toča, kar biča moja senca.
18. JULIJ 1938 Sta dve leti krvi: sta dve poplavi.
Kri nemirnega sonca, požrešna postajaš,
dokler ne pustiš balkone prazne in zadušne.

Kri, največja blagodat vseh blagodat.
Kri, ki je svoje darove hranila za ljubezen.
Glej, zdaj kali morje, napada vlake,
spravlja bike v malodušje, tam kjer je hrabrila leve.

Kri je čas. Čas kroži v mojih žilah.
Pred to uro in tem jutrom se počutim huje od ranjenca
in slišim izziv krvi v vseh razsežnostih.

Kri, v kateri se smrt komaj okoplje:
blesk čustva, ki ni obledel,
ker so ga hranile moje oči tisočletij.

ŽALOSTNE Žalostne vojne,
VOJNE če ni njihov vzrok ljubezen.
Žalostne, žalostne.

Žalostno orožje,
če ni to beseda.
Žalostno, žalostno.

Žalostni ljudje,
če ne umrejo zaradi ljubezni.
Žalostni, žalostni.

S TREMI S tremi ranami je prišel:
RANAMI JE s to od ljubezni,
PRIŠEL s to od smrti,
s to od življenja.

S tremi ranami prihaja:

s to od življenja,

s to od ljubezni,

s to od smrti.

S tremi ranami jaz:

s to od življenja,

s to od smrti,

s to od ljubezni.

Z DVEMA
LETOMA,
DVA CVETOVA

Z dvema letoma, dva cvetova
dopolnjuješ.

Dva škrančka sta se vselila
v tvoje jutro.

Srečni otrok:

s teboj gre naprej
moja kri.

Moja kri, naprej,
ne ustraši se.

Luč kroži po svetu,
medtem ko ti krožiš.

Vse te spodbuja,
vesolje telesa,
zlatega, lahkotnega.

Tvoj smeh je sredstvo,
je luč, ki razglaša
zmago žita

nad divjo travo.

Smej se. S teboj

bom zmeraj premagal čas,
ki je moj sovražnik.

ČEPRAV
NISI TU,
SO MOJE OČI

Čeprav nisi tu, so moje oči
polne tebe, vsega so polne.

Nisi se rodila samo o nekem svitu,
nisem umrl samo v nekem mraku.

Svet je poln tebe
 in pokopališče se hrani
 z menoj, z vsemi stvarmi,
 ki so pripadale nama, tej deželi.
 Na cestah bom pustil
 nekaj, kar zdaj jemljem nazaj:
 drobce svojega življenja,
 že zdavnaj izgubljene.
 Prost sem v tej smrti
 in sem v ječi,
 na sijočem pragu,
 sijočem od rojstev.
 Vse je polno mene,
 nečesa, kar je tvoje in je izgubljen
 spomin, a včasih,
 neki čas.
 Čas, ki ostaja zadaj,
 odločno teman,
 neizogibno rdeč,
 zlat na tvojem telesu.
 Vse je polno tebe,
 prebodeno od tvojih las:
 od nečesa, kar nisem dosegel,
 in iščem med tvojimi kostmi.

KOLO, Kolo, ki boš šlo zelo daleč.
 KI BOŠ Krilo, ki boš šlo zelo visoko.
 ŠLO Stolp dneva, otrok.
 ZELO Jutranji svit ptice.
 DALEČ

Otrok: krilo, kolo, stolp.
 Noga. Pero. Pena. Žarek.
 Biti kot biti nikoli.
 Nikoli ne boš to.

Si jutri. Pridi
 z vsem v rokah.
 Moja bit si, ki se vrača
 k svoji biti z najčistejšo svetlobo.
 Vesolje si,
 ki spodbuja z upanjem.

Silovitost gibanja,
 zemlja je tvoj konj.
 Zajezi jo. Ukroti jo.
 Iz njegovih kopit bo zrasla
 koža življenja in smrti,
 topotajoča senca in luč.

Dvigni se. Kroži. Leti,
 stvarnik jutra in majnika.
 Dirjaj. Pridi. In napolni
 dno mojih rok.

GROBNICA ŽELJA Neki zidar je hotel ... Ni bil brez poguma.
 Neki zidar je hotel, kamen na kamen, zid
 na zid, dvigniti neko podobo do vetra,
 da bi se lahko pognala v prihodnost.

Hotel je stavbo silno lahkotno.
 Ni bil brez poguma. Ta človek je strašno ljubil!
 Kamni iz peres, morje iz ptic, ki ga sredi dne
 lahko razgiba domišljija.

Toda, gradil je s kamni. In gora lahko
 leti, če se do konca vznemiri.
 Kamen na kamen je peza, ki hoče navzdol, če je samo to.
 Čeprav naj bi bil ta svet iz živih želja.

Neki zidar je hotel ... A kamnu se v hipu
 vrne njegova strašna zgoščenost.
 Tisti človek si je postavil ječo. In njegovo
 delo je pahnilo v pogubo njega in veter.

LET Samo tisti, ki ljubi, leti. A kdo toliko
 ljubi, da bi bil kot lahka in hitra ptica?
 To sovraštvo vsenaokrog pogreza vse,
 kar bi se hotelo pognati naravnost v življenje.

Ljubezen ... A kdo ljubi? Leteti ... A kdo leti?
Osvojil bom to sinjino, ki si tako želi peres,
toda ljubezen, vedno spodaj, obupuje, ker ne more
najti peruti, ki jih da pravi pogum.

Hrepeneče bitje, prosojno od želja, s krili,
se je hotelo dvigniti, da bi imelo svobodo za gnezdo.
Hotelo je pozabiti, da je človek vklenjen v verige.
Kjer ni bilo peres, je našlo pogum in pozabljenje.

Včasih je letelo tako visoko, da mu je na koži blestelo
nebo, pod kožo je bila ptica.
Bitje, ki si se nekega dne imelo za škrjanca,
si se neki drug dan zrušilo kot težko zrno toče.

Zdaj veš, da so življenja drugih kamnite plošče,
s katerimi se obzidaš: ječe, ki pogoltnejo tvoje življenje.
Stopi, življenje, med telesa in prelepe železne mreže.
Skozi železne mreže prosto teče kri.

Žalostni pripomoček, vesel, da se obleče: tesna
cev za okušanje in vdihavanje ognja.
Meč, ki ga požre neprestana uporaba.
Telo, v čigar zaprtem obzorju se razprostiram.

Ne boš letel. Ne moreš leteti, telo, ki blodiš
po teh hodnikih, kjer je zrak moja zanka.
Čim bolj se trudiš leteti, toliko globlje toneš.
Ne boš klical na pomoč. Vse naokrog je pusto in nemo.

Roke niso peruti. Morda so vlečke,
ki jih hoče srce vreči do neba.
Kri je žalostna, ker se bojuje sama.
Oči postanejo žalostne ob grenkem spoznanju.

Vsako mesto, speče, budno, noro, izdihava
molk ječe, sna, ki žari in dežuje
kot škripajoča trda pokrovka, ki ne more biti perut.
Človek leži. Nebo se dviga. Zrak se giblje.

Izbral in prevedel Ciril Bergles